

Notitie

Referentienummer
290121

Datum
24 januari 2013

Kenmerk
JE

Betreft
Aanvullend ecologisch onderzoek RvR locatie Vinkenberg

1 Inleiding

Ruimte voor Ruimte is voornemens een aantal woningen te ontwikkelen op een aantal percelen aan de Vinkenberg in Moergestel, gemeente Oisterwijk. In het plangebied of omgeving komen mogelijk beschermde soorten en/of gebieden voor. Grontmij is daarom gevraagd om een quickscan natuur uit te voeren om de consequenties met betrekking tot natuur in kaart te brengen.

Uit de resultaten van de quickscan natuur door Grontmij, d.d. 29 september 2011 is gebleken dat het plangebied en de directe omgeving een geschikt leefgebied vormen voor een beschermde soorten fauna en dat aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk is om te kunnen bepalen of er met de voorgenomen ontwikkeling ook negatieve effecten te verwachten zijn de aanwezige natuurwaarden.

2 Doel

Doel van deze notitie is het inzichtelijk maken van de verspreiding van beschermde soorten binnen en rondom het plangebied Vinkenberg dat mogelijk wordt beïnvloed vanuit de voorgenomen ingreep. Deze ingreep bestaat uit het aanpassen van de ontsluiting van het plangebied en de realisatie van een achttal woonpercelen. Er is hierbij, als vervolg op de eerdere onderzoeken, in het bijzonder gekeken naar de verspreiding van vogels met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen, evenals de aanwezigheid van functionele elementen (verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden) voor vleermuizen.

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied betreft een aantal percelen in het agrarisch gebied ten zuiden van het dorp Moergestel en de A58. De oostzijde van het plangebied wordt gevormd door het erf van een boerderij. De zuidgrens bestaat uit de Heuvelstraat met daarnaast enkele solitaire eiken en een korte houtwal. De oostelijke grens van het plangebied vormt de Heuveldwarsstraat. De noordzijde van het plangebied ligt in een maïsakker. In de huidige situatie is het plangebied grotendeels in gebruik als maïsakker, grasland en erf. Het graspercelen in de binnenbocht van de Heuvelstraat en de noordzijde van het bovengenoemde maïsakker zijn in gebruik als dierenwei. Aangrenzend aan de noordzijde van het plangebied staat een paardenstal naastgelegen aan de veestal van het plangebied.

Tussen de maïsakker en het weiland ligt een watervoerende sloot met schouwpad. De sloot en het schouwpad zijn begroeit met algemene grassen en kruiden zoals Pitrus, Ridderzuring en Grote brandnetel die kenmerkend zijn voor een zeer voedselrijke bodem. Tussen de Vinkenberg en de waterloop ligt parallel aan de Heuvelstraat een houtwal. Deze bestaat ondermeer uit Zomereik, prunus, Lijsterbes en Rode kornoelje. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Ligging plangebied Vinkenbergtje te Moergestel (rode omlijning) te zuiden van de A58.

2.2 Geplande werkzaamheden plangebied

De voorgenoemde inrichting van het plangebied richt zich op de beoogde bouw van een achttal woningen en de splitsing van de bestaande langgevelboerderij aan de Vinkenbergtje 16. Hiervoor zullen tijdens de uitvoeringsfase verscheidene werkzaamheden worden uitgevoerd. De verkaveling is zo ingetekend dat bestaande bomen, de houtwal en de watergang binnen het plangebied niet aangetast zullen worden. Wellicht dat de houtwal wel op enkele plaatsen doorbroken wordt om de ontsluiting van de percelen mogelijk te maken. In dat geval zullen enkele bomen worden gekapt. De veestal op het perceel van de Vinkenbergtje 16 zal volledig worden gesloopt. Het stedenbouwkundig plan van de geplande woningen zijn weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Stedenbouwkundig plan Ruimte voor Ruimte Vinkenbergtje

3 Methodiek

3.1 Algemeen

Op basis van de uitgevoerde quickscan in 2011 voor Vinkenbergh, is een inschatting gemaakt van te verwachten beschermde soorten binnen het onderzoeksgebied. Per soort(groep) is de gehanteerde methodiek nader toegelicht.

3.2 Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaatsen

3.2.1 Uilen

Om territoriale uilen te kunnen detecteren, is het handig om gebruik te maken van zogenaamde 'playbacks'. Hiermee worden vogelgeluiden bedoeld, die middels een Mp3 speler en speaker geproduceerd worden om een territoriale roep van soorten uit te lokken. Er is gebruik gemaakt van playbacks voor het uitlokken van een baltsroep van Steenuil en Kerkuil. Steenuilen roepen intensief in de periode rond schemering van half februari tot half april. Kerkuilen roepen met name tussen eind februari en maart. Echter, deze zijn meestal jaarrond uit te lokken een reactie te geven bij het afspelen van een roep.

Met de gestandaardiseerde methodiek van de STONE (Steenuil Overleg Nederland) en SOVON (Vogelonderzoek Nederland) is getracht een respons uit te lokken van beide soorten. Vanaf drie strategisch gekozen locaties zijn gedurende de avondperiode en ochtendschemering playbacks uitgevoerd.

Daarnaast is een visuele controle uitgevoerd in en rondom de voormalige veestal, zoals de naastgelegen paardenstal en zitposten binnen het plangebied. Hierbij is gelet op de fysieke aanwezigheid van Steen- en Kerkuilen, achtergelaten sporen zoals braakballen, ruiveren, ontlasting, nestmaterialen of andere aanwijzingen van aanwezigheid. In tabel 4.2 zijn de veldbezoeken voor de uitvoering van playbacks en sporenonderzoek weergegeven.

3.2.2 Huismussen

Onderzoek naar de aanwezigheid van Huismussen is uitgevoerd conform de soortenstandaard (opgesteld door Dienst Regelingen, voormalig ministerie van LNV) van de soort. Hierbij is het plangebied tweemaal gecontroleerd op territoriale dieren op 02 april en 11 april 2012. In tabel 4.2 zijn de veldbezoeken weergegeven. Tevens zijn aanvullende controles op aanwezigheid uitgevoerd aansluitend op de ochtendrondes van het vleermuisonderzoek van 22 mei en 19 juni 2012.

Tabel 4.2 Bezoekdata vogelonderzoek Vinkenbergh

Bezoekdata	Activiteit	Weersomstandigheden
02 maart 2012	Playback	(Gunstig)
06 maart 2012	Playback	(Gunstig)
02 april 2012	Playback/visuele controle	(Gunstig)
11 april 2012	Playback	(Gunstig)

3.3 Vleermuizen

Nader onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol dat is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdierverseniging, in overleg met de Dienst Landelijk Gebied en de Gegevensautoriteit Natuur (versie 2012).

Voorafgaand aan de uitvoering van het vleermuisonderzoek is het onderzoeksgebied gecontroleerd op aanwijzingen van de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. De voormalige veestal is gecontroleerd op geschikte invlieg mogelijkheden, zoals open daklijsten, stootvoegen naar spouwruimtes of andere typen openingen, evenals de aanwezigheid van sporen van vleermuizen. Daarnaast zijn bomen binnen het onderzoeksgebied met een diameter van

tenminste 30 centimeter bekeken op geschikte openingen. Deze zijn onderzocht op de aanwezigheid van holten, scheuren in combinatie met sporen of andere aanwijzingen, die mogelijk als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. Uit het oriënterende veldbezoek is gebleken dat er zich geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen binnen de veestal bevinden. Er zijn geen geschikte bomen aangetroffen.

Naast potentiële verblijfplaatsen is het onderzoeksgebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van lijnvormige structuren (zoals bomenrijen, watergangen of lintbebouwing), die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als vlieg- en/of migratieroute. Verder is een inschatting gemaakt voor de mogelijke aanwezigheid van vaste foerageergebieden. Uit deze inspectie is de noodzaak voor nader onderzoek naar de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen bepaald

Gedurende 5 ochtenden/avonden/nachten, verdeeld over de periode mei tot oktober 2012 is de daadwerkelijke functionaliteit van het onderzoeksgebied voor vleermuizen onderzocht conform geschikte weersomstandigheden (zie tabel 4.3). De inventarisatie is uitgevoerd met een heterodyne batdetector, voorzien van time expansion (type: Petterson D240x) en opname apparatuur. Voor een nadere analyse van de geluidsopnames is gebruikt gemaakt van het softwareprogramma Batsound4. Voor de uitvoering is rekening gehouden met de complexiteit van iedere locatie en weersomstandigheden.

Tabel 4.3 Data veldbezoeken en weersomstandigheden vleermuisonderzoek Vinkenber

Bezoekdata	Weersomstandigheden
22 mei 2012	(Gunstig) 13°C, droog
19 juni 2012	(Gunstig) 11°C, deels lichte neerslag
10 juli 2012	(Gunstig) 14°C, droog
16 augustus 2012	(Gunstig) 13,5°C, droog
17 september 2012	(Matig gunstig) 9°C, lichte neerslag

4 Resultaten

4.1 Uilen- en huismussenonderzoek

Er bevinden zich geen vaste rust- en verblijfplaatsen binnen de grenzen van het plangebied. Het is aannemelijk dat er zich in de directe omgeving van het plangebied een verblijfplaats bevindt van de Steenuil, gelet op het waargenomen territoriale gedrag van de soort op 2 en 6 maart 2012. De vee- en paardenstal aan de achterzijde van de Vinkenber 16 zijn visueel gecontroleerd op de aanwijzingen van een rustplaats van zowel uilen als Huismussen. Er zijn hierbij gedurende de onderzoeksperiode geen sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van een vaste rust- of verblijfplaats van deze soorten.

Het functionele leefgebied van de aanwezige Steenuilen bestaat hoofdzakelijk uit het kleinschalige karakter, hetgeen herkenbaar is rondom de bewoning aan de zuidzijde van de Heuvelstraat en de Sebrechtsedijk. Op beide locatie bevinden zich tevens kleine dierenweides. Daarnaast bevinden zich langs de Heuvelstraat een boomgaard en dichte beplanting met hagen en rommelige bosjes. Langs de noordzijde van het plangebied bevinden zich enkele paardenweides en plekken met ruigte. Het plangebied zelf bestaat uit een maïsakker en intensief begraaasd grasland met een sterk monotoon karakter. Beide elementen zijn van marginale betekenis in vergelijking met het aantrekkelijke kleinschalige karakter van de omgeving. Het is aannemelijk dat de kleinschalige elementen in de directe omgeving van betekenis is als biotoop voor de Steenuil en Kerkuil. Naar inschatting is de omvang van geschikte elementen dusdanig, dat deze in voldoende mate de instandhouding van een vast rust- of verblijfplaats van beide soorten zou kunnen waarborgen.

Figuur 4.1 Locatie territoriumindicerend gedrag Steenuilen (rode cirkels) rondom plangebied (blauwe omlijning)

4.2 Vleermuizen

Op diverse onderzoeksmomenten zijn geschikte verblijfplaatsen onderzocht op zowel in- als uitvliegende individuen. Uit het aanvullende onderzoek is gebleken dat er zich in de veestal aan de achterzijde van de Vinkenbergr 16 geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden. De noordzijde van de veestal en de hierop aangesloten bomenrij langs de noordzijde van de Heuvelstraat worden gebruikt als vliegroute door enkele Gewone dwergvleermuizen en Rosse vleermuizen. De vliegroute sluit aan op de westelijk gelegen jachtgebieden aan de achterzijde van bewoning aan de Heuvelstraat. Met regelmaat worden de bosschages, fruitbomenggaard en overige tuininrichting gebruikt door beide soorten als jachtgebied. Er zijn geen foeragerende vleermuizen binnen het noordwestelijke deel van het plangebied waargenomen. Dit deel bestaat voornamelijk uit een maïsakker of intensief bemest grasland. Beide vormen voor vleermuizen geen interessant leefgebied, hetgeen de afwezigheid verklaart. In figuur 4.2 is het functionele leefgebied van vleermuizen in en in de directe omgeving van het plangebied Vinkenbergr weergegeven.

Ook na realisatie van de geplande ontwikkeling zal de westelijk gelegen bomenrij langs de Heuvelstraat worden behouden, waardoor de geleiding van vleermuizen langs en over de weg in stand blijft. Het deel van de bestaande vliegroute langs de noordzijde van de veestal zal na realisatie van nieuwbouw ondervangen worden door geleiding langs woningen. De lijnvormige structuur blijft op lange termijn behouden, waardoor geen permanent negatieve effecten voor de vliegroute te verwachten zijn. Het is aannemelijk dat tijdens de tijdelijke onderbreking van de vliegroute zowel de gewone dwergvleermuis als rosse vleermuis in staat is om uit te wijken naar de bomenrij ten zuiden van de te slopen veestal. Er zijn tevens geen negatieve effecten op de beschikbaarheid van voldoende jachtbiotoop te verwachten. Het jachtbiotoop van de gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis concentreert zich reeds op de omgeving van het plangebied, zoals langs bosschages, woningen, tuininrichting en langs hagen of laanbeplanting. Voor beide soorten zal het plangebied met bebouwing naar alle waarschijnlijk een positieve bijdrage aan de kwaliteit van het jachtbiotoop betekenen.

